

Grozījumi:

30.03.2006. likums / LV, 60, 13.04.2006.; Ziņotājs, 9, 11.05.2006. / Stājas spēkā 01.05.2006.
19.12.2006. likums / LV, 207, 29.12.2006.; Ziņotājs, 3, 08.02.2007. / Stājas spēkā 01.01.2007.
18.10.2007. likums / LV, 179, 07.11.2007.; Ziņotājs, 23, 13.12.2007. / Stājas spēkā 08.11.2007.
13.03.2008. likums / LV, 47, 26.03.2008.; Ziņotājs, 8, 24.04.2008. / Stājas spēkā 27.03.2008.
30.04.2009. likums / LV, 78, 20.05.2009.; Ziņotājs, 12, 25.06.2009. / Stājas spēkā 03.06.2009.
12.06.2009. likums / LV, 98, 27.06.2009.; Ziņotājs, 14, 23.07.2009. / Stājas spēkā 01.07.2009.
28.01.2010. likums / LV, 25, 12.02.2010. / Stājas spēkā 15.02.2010.
31.03.2011. likums / LV, 59, 14.04.2011. / Stājas spēkā 28.04.2011.
13.10.2011. likums / LV, 169, 26.10.2011. / Stājas spēkā 01.01.2013.
14.06.2012. likums / LV, 100, 27.06.2012. / Stājas spēkā 28.06.2012.
16.10.2014. likums / LV, 214, 29.10.2014. / Stājas spēkā 12.11.2014.
30.10.2014. likums / LV, 228, 15.11.2014. / Stājas spēkā 01.01.2015.
05.05.2022. likums / LV, 94, 17.05.2022. / Stājas spēkā 31.05.2022.
22.02.2024. likums / LV, 39A, 23.02.2024. / Stājas spēkā 08.03.2024.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

Lauksaimniecības un lauku attīstības likums

I nodaļa Vispārīgie noteikumi

1.pants. Likumā lietotie termini

Likumā ir lietoti šādi termini:

- 1) **lauksaimniecība** — tautsaimniecības nozare, kura nodrošina lauksaimniecības produktu ražošanu un ar to saistīto pakalpojumu sniegšanu;
- 2) **lauku attīstība** — komplekss ilgtspējīgu darbību kopums lauku teritorijas ekonomikas, cilvēku dzīves kvalitātes, mobilitātes un publisko pakalpojumu pieejamības uzlabošanai, kā arī līdzsvarotai dabas resursu apsaimniekošanai un lauku ainavas saglabāšanai;
- 3) (zaudējis spēku 01.05.2004.; sk. Pārejas noteikumus);
- 4) (zaudējis spēku 01.05.2004.; sk. Pārejas noteikumus);
- 5) (izslēgts ar 30.04.2009. likumu);
- 6) (izslēgts ar 30.04.2009. likumu);
- 7) (zaudējis spēku 01.05.2004.; sk. Pārejas noteikumus);

8) (zaudējis spēku 01.05.2004.; sk. Pārejas noteikumus);

9) **lauksaimniecības produktu integrētā audzēšana** - lauksaimniecības produktu audzēšana, izmantojot vidi saudzējošus pasākumus, saglabājot bioloģisko daudzveidību un samazinot risku cilvēku veselībai un videi, vienlaikus nodrošinot augu aizsardzības, dzīvnieku veselības un labturības pasākumus;

10) **kokaugu stādījumi** — ilggadīgi stādījumi (izņemot dekoratīvos kokaugus, augļu dārzus un stādaudzētavas), kuri īpašiem mērķiem un regulārā izvietojumā ierīkoti lauksaimniecībā izmantojamā zemē un kuru maksimālais audzēšanas cikla ilgums ir līdz 15 gadiem, pēc kura kultūru atjauno vai turpina zemi izmantot citu lauksaimniecības kultūru audzēšanai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.10.2007., 30.04.2009., 16.10.2014. un 05.05.2022. likumu, kas stājas spēkā 31.05.2022.)

2.pants. Likuma mērķis

Likuma mērķis ir radīt tiesisku pamatu lauksaimniecības attīstībai un noteikt ilglaicīgu lauksaimniecības un lauku attīstības politiku saskaņā ar Eiropas Savienības kopējo lauksaimniecības politiku un kopējo zivsaimniecības politiku.

3.pants. Likuma darbības joma

Šis likums nosaka lauksaimniecības un lauku attīstības politikas īstenošanu, uzraudzību un novērtēšanu, lai sekmētu šīs politikas ilglaicīgu attīstību.

II nodaļa

Lauksaimniecības un lauku attīstības politikas īstenošana

4.pants. Lauksaimniecības un lauku attīstības politikas īstenošanas pamatprincipi un veidi

(1) Lauksaimniecības un lauku attīstības politikas īstenošanas pamatprincipi ir šādi:

1) reģionu un nozaru īpatnību ievērošana;

2) valsts un ārvalstu, kā arī fizisko un juridisko personu ieguldījumi, kas veicina lauksaimnieciskās ražošanas racionālu attīstību, ražošanas faktoru optimālu izmantošanu un lauku vides saglabāšanu, nodrošina lauksaimniecības produktu ražotājiem ienākumu un tirgus cenu atbalstu un sekmē lauku atbalsta un strukturālo pasākumu attīstību.

(2) Lauksaimniecības un lauku attīstības politikas īstenošanas veidi ir šādi:

1) valsts un Eiropas Savienības atbalsts;

2) kredītu un nodokļu politika;

2¹) risku vadības politika;

3) tirgus intervence;

4) (izslēgts ar 05.05.2022. likumu);

5) ārējās tirdzniecības režīma piemērošana;

6) ražotāju grupu, ražotāju organizāciju, ražotāju organizāciju apvienību un starpnozaru organizāciju atzīšana, darbības uzraudzība un atbalstīšana;

7) citi veidi, kas izriet no Latvijas starptautiskajām saistībām.

5.pants. Valsts un Eiropas Savienības atbalsts

(1) Valsts un Eiropas Savienības atbalsts tiek piešķirts, lai sekmētu lauksaimniecības, lauku un zivsaimniecības attīstību, kā arī paaugstinātu lauku teritorijas iedzīvotāju dzīves līmeni un radītu Latvijas un pārējo Eiropas Savienības dalībvalstu lauksaimniecības produktu ražotājiem līdzvērtīgus konkurences priekšnoteikumus.

(2) (Izslēgta ar 18.10.2007. likumu)

(3) Valsts atbalsts lauksaimniecības attīstībai subsīdiju veidā nedrīkst būt mazāks par 2,5 procentiem no gada pamatbudžeta kopējiem izdevumiem, kas tiek segti no dotācijām no vispārējiem ieņēmumiem, atskaitot iemaksas Eiropas Savienības budžetā.

(3¹) Valsts atbalsta pasākumus lauksaimniecības un meža nozares attīstībai, valsts atbalsta apmēru un piešķiršanas kritērijus nosaka Ministru kabinets.

(4) Kārtību, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai, un kārtību, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauku un zivsaimniecības attīstībai, nosaka Ministru kabinets. Atsevišķu valsts atbalsta pasākumu īstenošanu Zemkopības ministrija Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktajā kārtībā var deleģēt privāto vai publisko tiesību subjektam.

(4¹) Vadlīniju izstrādi un aktualizēšanu attiecībā uz savstarpējās atbilstības prasību ievērošanu Zemkopības ministrija Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktajā kārtībā ar līgumu var deleģēt privāto vai publisko tiesību subjektam.

(4²) (Izslēgta ar 16.10.2014. likumu)

(5) Lauksaimniecības produktu ražotājiem atbilstoši Ministru kabineta apstiprinātajās valsts programmās noteiktajam var piešķirt ilgtermiņa kredītus ar atvieglotiem noteikumiem un kredītprocentu subsīdijas.

(6) (Izslēgta ar 13.03.2008. likumu)

(7) Kārtību, kādā tiek administrēts un uzraudzīts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai, un kārtību, kādā tiek administrēts un uzraudzīts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauku un zivsaimniecības attīstībai, nosaka Ministru kabinets.

(7¹) Valsts un Eiropas Savienības atbalsta administrēšanā iesaistītā institūcija lēmumu par atbalsta iesnieguma apstiprināšanu vai noraidīšanu pieņem ne vēlāk kā piecu mēnešu laikā pēc projekta iesnieguma iesniegšanas. Ja projekta iesnieguma izvērtēšanai papildus nepieciešams laiks faktu konstatācijai, projekta iesnieguma izvērtēšanas un lēmuma pieņemšanas termiņu pagarina, bet ne ilgāk kā līdz 12 mēnešiem. Ja atbalsta iesnieguma izvērtēšanai nepieciešama papildu faktu konstatācija, lēmuma pieņemšanas termiņu var pagarināt līdz 12 mēnešiem, par to paziņojot iesniedzējam.

(8) Kārtību, kādā administrē Eiropas lauksaimniecības garantiju fondu, Eiropas lauksaimniecības fondu lauku attīstībai, Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu, Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un Eiropas zivsaimniecības fondu, kā arī šo fondu administrēšanā iesaistīto iestāžu kompetenci un pienākumus nosaka Ministru kabinets.

(9) Valsts un Eiropas Savienības lauksaimniecības, lauku un zivsaimniecības atbalsta saņēmēji un saņemtā atbalsta apjoms uzskatāms par vispārpieejamu informāciju, kas ir publiskojama. Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā publicējama informācija par valsts un Eiropas Savienības lauksaimniecības, lauku un zivsaimniecības atbalsta saņēmējiem.

(10) Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā, izstrādājot likumprojektu par valsts budžetu kārtējam gadam, tiek paredzētas valsts saistības par garantijām, kas sniegtas atbilstoši lauksaimniecības un lauku attīstības kredītu garantēšanas programmām, kā arī lauksaimniecības un lauku attīstības kredītu garantēšanas kārtību un atbilstoši lauksaimniecības un lauku attīstības kredītu garantēšanas programmām izsniegto garantiju uzraudzības kārtību.

(11) Likumā par valsts budžetu kārtējam gadam noteiktajā apmērā valsts atbild par garantijām, kas sniegtas atbilstoši lauksaimniecības un lauku attīstības kredītu garantēšanas programmām.

(12) Lēmumu par valsts atbalsta piešķiršanu atceļ Padomes 1999.gada 22.marta regulas Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93.panta piemērošanai, 15.pantā noteiktajā termiņā, ja Eiropas Komisija pieņem Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 88.panta otrajā daļā noteikto lēmumu. Lēmuma par valsts atbalsta atgūšanu apstrīdēšana neaptur tā darbību.

(13) Par valsts un Eiropas Savienības atbalsta iesnieguma apstiprināšanu, noraidīšanu, maksājuma piešķiršanu vai atteikumu piešķirt maksājumu, kā arī par nepamatoti izmaksātā atbalsta atgūšanu pieņemtā lēmuma apstrīdēšana vai pārsūdzēšana neaptur tā darbību.

(14) Valsts un Eiropas Savienības atbalsta iesnieguma lieta ir ierobežotas pieejamības informācija.

(15) Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku attīstībai saņemšanas nosacījumu izpildes kontroles kārtību vides, klimata pārmaiņu, sabiedrības veselības, augu veselības, dzīvnieku labturības, sociālajā un darbaspēka tiesību jomā nosaka Ministru kabinets.

(16) Kārtību, kādā nosaka un piemēro atbalsta samazinājumu par Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku attīstībai saņemšanas nosacījumu neizpildi, kā arī atbalsta samazinājuma likmes un atbalsta samazinājuma piemērošanas izņēmumus, atbalsta atteikšanas un atmaksas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.03.2006., 18.10.2007., 13.03.2008., 12.06.2009., 28.01.2010., 31.03.2011., 14.06.2012., 16.10.2014. un 05.05.2022. likumu, kas stājas spēkā 31.05.2022. Piecpadsmitā un sešpadsmitā daļa stājas spēkā 01.01.2023. Sk. pārejas noteikumu 26. punktu)

6.pants. Tirgus intervence

(1) Tirgus intervenci īsteno, lai stabilizētu tirgus cenas, izmantojot intervences iepirkuma vai privātās uzglabāšanas mehānismu.

(2) Kārtību, kādā tiek administrēti un uzraudzīti tirgus intervences pasākumi augkopības, lopkopības, zvejas un akvakultūras produktu tirgū, nosaka Ministru kabinets.

7.pants. Kvotas

(Izslēgts ar 05.05.2022. likumu, kas stājas spēkā 31.05.2022.)

8.pants. Ārējās tirdzniecības režīms

(1) Ārējās tirdzniecības režīmu piemēro, lai ieviestu vienotus noteikumus attiecībā uz lauksaimniecības produktu un to pārstrādes produktu ieviešanu (importu) un izvešanu (eksportu) un reglamentētu šo procedūru uzraudzības un administrēšanas kārtību.

(2) Ārējās tirdzniecības režīma administrēšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

8.¹ pants. Nodrošinājuma piemērošana

(1) Komisijas 1985.gada 22.jūlija regulā (EEK) Nr. 2220/85, ar ko nosaka kopējus sīki izstrādātus noteikumus garantijas ķīlu sistēmas piemērošanai lauksaimniecības produktiem, noteiktos nodrošinājumus piemēro, lai garantētu saistību izpildi, īstenojot lauksaimniecības kopējā tirgus organizācijas pārvaldes pasākumus.

(2) Nodrošinājuma piemērošanas kārtību lauksaimniecības un tās pārstrādes produktiem nosaka Ministru kabinets.
(18.10.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 08.11.2007.)

9. pants. Ražotāju grupu, ražotāju organizāciju, ražotāju organizāciju apvienību un starpnozaru organizāciju atzīšana

(1) Ražotāju grupu, ražotāju organizāciju, ražotāju organizāciju apvienību un starpnozaru organizāciju atzīšanas kritērijus, atzīšanas un tās atsaukšanas kārtību, darbības nosacījumus un kontroles kārtību, atbalsta piešķiršanas kārtību, kā arī institūciju, kas atzīst un kontrolē ražotāju grupas, ražotāju organizācijas, ražotāju organizāciju apvienības un starpnozaru organizācijas, nosaka Ministru kabinets.

(2) Lēmumu par ražotāju grupas, ražotāju organizācijas, ražotāju organizāciju apvienības vai starpnozaru organizācijas (izņemot zivsaimniecības jomas grupas un organizācijas) atzīšanu vai atteikumu to atzīt pieņem četru mēnešu laikā pēc pieteikuma un visu atzīšanas prasību apliecinājošu dokumentu iesniegšanas dienas.

(05.05.2022. likuma redakcijā, ka stājas spēkā 31.05.2022. Panta jaunā redakcija stājas spēkā 01.01.2023. Sk. pārejas noteikumu 27. punktu)

10.pants. Zemes izmantošana un saglabāšana

(1) Lauksaimniecībā izmantojamās zemes lietošanas kategorijas maiņa veicama atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai.

(1¹) (Izslēgta ar 30.04.2009. likumu.)

(1²) Lauksaimniecībā izmantojamās zemes ilgtspējīgai izmantošanai un informācijas ieguvei par zemes auglības līmeni un tā pārmaiņām Valsts augu aizsardzības dienests:

1) nodrošina augšņu agroķīmisko izpēti reprezentatīvā lauku saimniecību izlases kopā, kā arī pēc zemes īpašnieka vai tiesiskā valdītāja pieprasījuma;

2) veic oglekļa monitoringu;

3) izveido un uztur Lauksaimniecībā izmantojamās zemes pārvaldības sistēmu, kas integrēta Kultūraugu uzraudzības valsts informācijas sistēmā. Lauksaimniecībā izmantojamās zemes pārvaldības sistēmā iekļauj datus par:

a) augšņu agroķīmisko izpēti,

b) oglekļa monitoringu,

c) lauksaimniecībā izmantojamās zemes augšņu kartēšanu,

d) augšņu apsaimniekošanas procesu plānošanu un uzskaiti;

4) pilda references laboratorijas funkcijas augšņu jomā;

5) nodrošina lauksaimniecībā izmantojamās zemes augšņu kartēšanu.

(2) Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā:

1) iegūst un apkopo informāciju par lauksaimniecībā izmantojamās zemes auglības līmeni un tā pārmaiņām, kā arī atzīst augšņu agroķīmiskās izpētes pakalpojumu sniedzējus;

2) iegūst un apkopo informāciju par oglekļa monitoringu lauksaimniecībā izmantojamā zemē;

3) uztur un izmanto Kultūraugu uzraudzības valsts informācijas sistēmas Lauksaimniecībā izmantojamās zemes pārvaldības sistēmu;

4) īsteno augšņu references laboratorijas funkcijas un atzīst citu laboratoriju tiesības veikt analīzes augšņu agroķīmiskās izpētes vajadzībām.

(3) (Izslēgta ar 30.10.2014. likumu)

(4) (Izslēgta ar 30.10.2014. likumu)

(5) Lauksaimniecībā izmantojamā zemē pieļaujama kokaugu stādījumu ierīkošana, ja tā atbilst teritorijas attīstības plānošanas dokumentu prasībām un ja:

1) attiecīgā teritorija nav normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā Dabas aizsardzības pārvaldes uzturētajā valsts reģistrā iekļauta kā īpaši aizsargājams biotops (tai skaitā Eiropas Savienības nozīmes zālāju biotops) vai īpaši

aizsargājamo sugu dzīvotne;

2) meliorētajās platībās tie tiek ierīkoti atbilstoši Meliorācijas likuma prasībām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.2006., 30.04.2009., 28.01.2010., 16.10.2014., 30.10.2014. un 05.05.2022. likumu, kas stājas spēkā 31.05.2022. 1.² daļas 5. punkts stājas spēkā 01.01.2025. Sk. pārejas noteikumu 28. punktu)

10.¹ pants. Lauksaimniecībā izmantojamās zemes ierīkošana mežā

(1) Lauksaimniecībā izmantojamās zemes ierīkošana mežā ir atļauta, ja tas nav pretrunā ar vietējās pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem un ir ievēroti normatīvajos aktos par vides un dabas aizsardzību noteiktie ierobežojumi. Darbības ierosinātājs, pirms uzsāk lauksaimniecībā izmantojamās zemes ierīkošanu mežā, saņem vietējās pašvaldības atļauju.

(2) Kārtību, kādā lauksaimniecībā izmantojamo zemi ierīko mežā, kā arī izsniedz atļauju tās ierīkošanai, nosaka Ministru kabinets.

(13.10.2011. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2015.)

11.pants. Bioloģiskā lauksaimniecība un lauksaimniecības produktu integrētā audzēšana

(1) Kontroles organizācijas funkcijas, ko paredz Padomes 2007.gada 28.jūnija regula (EEK) Nr. 834/2007 par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu un par regulas (EEK) Nr. 2092/91 atcelšanu (turpmāk — Padomes regula Nr. 834/2007) un Komisijas 2008.gada 5.septembra regula (EK) Nr. 889/2008, ar ko paredz sīki izstrādātus bioloģiskās ražošanas, marķēšanas un kontroles noteikumus, lai īstenotu Padomes regulu (EK) Nr. 834/2007 par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu (turpmāk — Komisijas regula Nr. 889/2008), veic Ministru kabineta noteiktas institūcijas, kuras atbilstoši normatīvajiem aktiem akreditētas Metroloģijas un akreditācijas valsts aģentūrā un kurām ir izsniegts Pārtikas un veterinārā dienesta apliecinājums, ka tās atbilst Padomes regulas Nr. 834/2007 kritērijiem. Par apliecinājuma izsniegšanu maksājama valsts nodeva.

(2) Bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūcijas lēmumu attiecībā uz operatora pievienošanos bioloģiskās lauksaimniecības kontroles sistēmai pieņem mēneša laikā pēc Komisijas regulas Nr. 889/2008 65.panta 3.punktā minētā kontroles ziņojuma sagatavošanas.

(2¹) Pārtikas un veterinārais dienests izvērtē kontroles institūcijas darbību trešajā valstī atbilstoši Padomes regulas Nr. 834/2007 32. un 33.pantā noteiktajām prasībām. Izdevumus, kas saistīti ar kontroles institūcijas uzraudzības vizīti un šīs institūcijas darbības izvērtējuma ziņojuma sagatavošanu atbilstoši Komisijas 2008.gada 8.decembra regulas Nr. 1235/2008, ar ko nosaka sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes regulai Nr. 834/2007 par bioloģisko produktu importēšanas kārtību no trešām valstīm, 4.panta 3.punkta "c" apakšpunktam un 11.panta 3.punkta "c" apakšpunktam sedz kontroles institūcija normatīvajos aktos par Pārtikas un veterinārā dienesta veikto valsts uzraudzības un kontroles darbību un sniegto maksas pakalpojumu samaksu noteiktajā kārtībā.

(2²) Pārtikas un veterinārais dienests kontroles institūcijas darbības izvērtējuma ziņojumu sagatavo ne vēlāk kā 60 dienu laikā.

(3) Ministru kabinets nosaka:

1) bioloģiskās lauksaimniecības uzraudzības un kontroles kārtību;

2) dzīvnieku un no tiem iegūto produktu aprites kārtību, kas nav regulēta Eiropas Savienības tieši piemērojamajos aktos par bioloģisko lauksaimniecību;

3) lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas, uzglabāšanas un marķēšanas prasības, kā arī kontroles kārtību;

4) valsts nodevas apmēru, tās samaksas kārtību un atvieglojumus par atļaujas izsniegšanu veģetatīvā pavairošanas materiāla un sēklu izmantošanai bioloģiskajā lauksaimniecībā, ja šis materiāls un sēklas nav iegūtas ar bioloģiskās lauksaimniecības ražošanas metodi;

5) valsts nodevas apmēru un kārtību, kādā veicama samaksa par atļaujas izsniegšanu pārtikas sastāvdaļu izmantošanai bioloģisko pārtikas produktu pārstrādē, ja šīs pārtikas sastāvdaļas nav iegūtas ar bioloģiskās lauksaimniecības ražošanas metodi;

6) valsts nodevas apmēru un kārtību, kādā veicama samaksa par bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūcijas atbilstības apliecinājuma izsniegšanu.

(30.04.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.06.2012. likumu, kas stājas spēkā 28.06.2012.)

12.pants. Sadarbība ar lauksaimniecības un zivsaimniecības organizācijām

(1) Zemkopības ministrija, izstrādājot un īstenojot lauksaimniecības un lauku attīstības politiku, konsultējas ar Lauksaimniecības konsultatīvo padomi, bet attiecībā uz zivsaimniecības attīstības politiku — ar Zivsaimniecības konsultatīvo padomi.

(2) Lauksaimniecības konsultatīvā padome ir konsultatīva institūcija, kuras darbības mērķis ir veicināt līdzsvarotas lauksaimniecības nozares attīstības politikas veidošanu un īstenošanu Latvijā. Lauksaimniecības konsultatīvās padomes sastāvu, funkcijas, pienākumus un uzdevumus nosaka Ministru kabinets.

(3) Zivsaimniecības konsultatīvā padome ir konsultatīva un koordinējoša institūcija, kuras mērķis ir veidot līdzsvarotu zivsaimniecības attīstības politiku un saskaņot valsts un nevalstisko organizāciju viedokļus par zivsaimniecības politikas īstenošanu. Zivsaimniecības konsultatīvās padomes sastāvā ir valsts un zivsaimniecības organizāciju pārstāvji. Zivsaimniecības konsultatīvās padomes nolikumu apstiprina Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.05.2022. likumu, kas stājas spēkā 31.05.2022. Otrās daļas jaunā redakcija stājas spēkā 01.01.2023. Sk. pārejas noteikumu 30. punktu)

12.¹ pants. Lauksaimniecības risku vadība

(1) Lauksaimniecības risku vadība nodrošina efektīvu sistēmu lauksaimniecības ražošanas risku radīto zaudējumu kompensēšanai.

(2) Kārtību, kādā tiek administrēts un uzraudzīts lauksaimniecības risku fonds, kā arī kārtību, kādā tiek veiktas iemaksas šajā fondā un no tā izmaksātas kompensācijas, nosaka Ministru kabinets.

(13.03.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.03.2008.)

III nodaļa

Lauksaimniecības un lauku attīstības politikas nodrošināšanai, uzraudzībai un novērtēšanai nepieciešamā informācija

(Nodaļas nosaukums ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

13.pants. Lauksaimniecības informācijas nodrošināšana un uzskaitē

(1) Kārtību, kādā vācama un apkopojama informācija par lauksaimniecības produktu cenām un tirdzniecības apjomiem noteiktā pārskata periodā, nosaka Ministru kabinets. Ministru kabinets minētās informācijas vākšanu un apkopošanu Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktajā kārtībā var deleģēt privāto vai publisko tiesību subjektam.

(2) Zemkopības ministrija katru gadu nodrošina informācijas apkopošanu par lauksaimniecības produktu ražotāju ieņēmumiem, ražošanas izmaksām, saimnieciskās darbības rezultātiem un saimniecību strukturālajiem un ražošanas rādītājiem, kā arī nodrošina minētās informācijas iekļaušanu lauku saimniecību uzskaites datu tīklā. Saimniecības klasificē pēc to ekonomiskā lieluma un specializācijas.

(3) Lauku saimniecību uzskaites datu tīkla izveidošanas, uzturēšanas un darbības kārtību nosaka Ministru kabinets. Ministru kabinets lauku saimniecību uzskaites datu tīkla uzturēšanas un darbības nodrošināšanu, kā arī grāmatvedības biroja uzdevumus, izņemot finanšu resursu kontroli, Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktajā kārtībā var deleģēt privāto vai publisko tiesību subjektam.

(4) Zemkopības ministrija katru gadu nodrošina lauksaimniecības ekonomiskā kopaprēķina sagatavošanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2003.gada 5.decembra regulu (EK) Nr. 138/2004 par ekonomikas pārskatiem Kopienas lauksaimniecībā. Lauksaimniecības ekonomiskā kopaprēķina sagatavošanas kārtību nosaka Ministru kabinets. Ministru kabinets minētā kopaprēķina sagatavošanu Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktajā kārtībā var deleģēt privāto vai publisko tiesību subjektam.

(5) Kultūraugu ražības prognozēšanas kārtību un kārtību, kādā aprēķināms bruto segums par augkopības kultūru un lopu grupām, nosaka Ministru kabinets. Zemkopības ministrija kultūraugu ražības prognozēšanu un bruto seguma aprēķināšanu par augkopības kultūru un lopu grupām Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktajā kārtībā var deleģēt ar līgumu privāto vai publisko tiesību subjektam.

(6) Lauksaimniecības un lauku attīstības politikas nodrošināšanai nepieciešamās informācijas izplatīšanu pašvaldībās Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktajā kārtībā Zemkopības ministrija var deleģēt ar līgumu privāto vai publisko tiesību subjektam.

(7) Padomes 2005.gada 20.septembra regulā (EK) Nr. 1698/2005 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) noteikto atbalsta maksājumu pamatojumu sagatavošanai nepieciešamo datu apkopošanas kārtību nosaka Ministru kabinets. Zemkopības ministrija Padomes 2005.gada 20.septembra regulā (EK) Nr. 1698/2005 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) noteikto atbalsta maksājumu pamatojumu sagatavošanai nepieciešamo datu apkopošanu Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktajā kārtībā var deleģēt ar līgumu privāto vai publisko tiesību subjektam.

(8) Zemkopības ministrija Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktajā kārtībā ar līgumu var deleģēt privāto vai publisko tiesību subjektam šādus pārvaldes uzdevumus:

1) ministrijā un tās padotībā esošajās organizācijās nodarbināto speciālistu profesionālo tālākizglītošanu;

2) lauksaimniecības interešu grupu darbības nodrošināšanu;

3) lauksaimnieku, mežsaimnieku un meža īpašnieku informēšanu un apmācību par lauksaimniecības, lauku attīstības un mežsaimniecības jautājumiem, kā arī attiecīgo nozaru aktualitātēm.

(9) Zemkopības ministrijas padotībā un pārraudzībā esošo iestāžu informācijas sistēmās apkopojamos datus apvieno vienotā zemkopības nozares informācijas sistēmā. Vienotās zemkopības nozares informācijas sistēmas pārzinis un turētājs ir Zemkopības ministrija.

(10) Vienotās zemkopības nozares informācijas sistēmā iekļaujamais datus, kārtību, kādā tos apstrādā un izsniedz, kā arī saņem no citām valsts pārvaldes iestādēm, nosaka Ministru kabinets.

(11) Vienotās zemkopības nozares informācijas sistēmas pārzinis informē datu subjektu par personas datu apstrādi, saņemšanu un nodošanu tikai Fizisko personu datu aizsardzības likuma 9.panta otrajā daļā noteiktajā gadījumā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.03.2008., 12.06.2009., 28.01.2010., 14.06.2012. un 05.05.2022. likumu, kas stājas spēkā 31.05.2022. Piektās daļas jaunā redakcija stājas spēkā 01.01.2023. Sk. pārejas noteikumu 30. punktu)

Pārejas noteikumi

1. Ar šā likuma spēkā stāšanos spēku zaudē Lauksaimniecības likums (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1996, 23.nr.; 2001, 7.nr.; 2002, 2., 24.nr.; 2004, 4.nr.) un Saeimas 1998.gada 15.jūnija paziņojums par Latvijas lauku attīstības programmu (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1998, 13.nr.).

2. Līdz jaunu Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2004.gada 1.maijam piemērojami šādi Ministru kabineta noteikumi, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu:

1) 2002.gada 30.jūlija noteikumi Nr.330 "Lauku saimniecību uzskaites datu tīkla izveidošanas, uzturēšanas un darbības kārtība";

2) 2002.gada 30.jūlija noteikumi Nr.331 "Par graudu iepirkšanu no sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Rīga Bestsprit" piegādātājiem 2002.gadā";

3) 2003.gada 10.jūnija noteikumi Nr.303 "Noteikumi par intervenci labības tirgū";

4) 2001.gada 27.decembra noteikumi Nr.540 "Kārtība, kādā izveidojama vienota administrēšanas sistēma atbalstam laukiem, lauksaimniecībai, zivsaimniecībai un mežsaimniecībai";

5) 2002.gada 26.novembra noteikumi Nr.514 "Bioloģiskās lauksaimniecības produktu aprītes un sertifikācijas

kārtība";

6) 2003.gada 29.aprīļa noteikumi Nr.232 "Bioloģiskās lauksaimniecības produktu aprītē iesaistīto personu reģistrācijas kārtība un bioloģiskās lauksaimniecības produktu aprites valsts uzraudzības un kontroles kārtība";

7) 2002.gada 3.janvāra noteikumi Nr.7 "Noteikumi par lauksaimniecības produktu sarakstu";

8) 2003.gada 1.jūlija noteikumi Nr.363 "Kārtība, kādā tiek sniegta, vākta un apkopota informācija par lauksaimniecības produktu cenām un tirdzniecības apjomiem".

3. Līdz jaunu Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2004.gada 1.jūnijam piemērojami Ministru kabineta 2001.gada 28.augusta noteikumi Nr.385 "Lauksaimniecībā izmantojamās zemes transformācijas nosacījumi un zemes transformācijas atļauju izsniegšanas kārtība", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

4. Ministru kabinets līdz 2004.gada 1.maijam izdod šā likuma 5.panta ceturtajā un septītajā daļā paredzētos noteikumus.

5. Šā likuma 1.panta 3., 4., 7. un 8.punkts ir spēkā līdz 2004.gada 1.maijam.

6. Ministru kabinets līdz 2004.gada 1.septembrim izdod šā likuma 10.panta otrajā daļā un 12.panta trešajā daļā paredzētos noteikumus.

7. Līdz 2004.gada 31.decembrim ir spēkā zemkopības ministra 2004.gada 8.marta rīkojums Nr.101 "Par lauksaimniecības subsīdiu valsts programmas realizēšanu 2004.gadā".

8. Līdz 2004.gada 1.oktobrim ir derīgi bioloģiskās lauksaimniecības sertifikāti, kas izdoti saskaņā ar Ministru kabineta 2002.gada 26.novembra noteikumiem Nr.514 "Bioloģiskās lauksaimniecības produktu aprites un sertifikācijas kārtība".

9. Ministru kabinets līdz 2006.gada 1.jūnijam izdod šā likuma 5.panta devītajā daļā paredzētos noteikumus.
(30.03.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2006.)

10. Šā likuma 5.panta devītajā daļā norādītā informācija par laiku no Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā līdz 2006.gada 1.maijam publicējama līdz 2006.gada 1.septembrim.
(30.03.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2006.)

11. Ministru kabinets līdz 2007.gada 1.janvārim izdod šā likuma 5.panta astotajā daļā paredzētos noteikumus.
(30.03.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2006.)

12. Līdz šā likuma 5.panta sestajā daļā paredzēto noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2007.gada 1.janvārim piemērojami Ministru kabineta 2006.gada 3.janvāra noteikumi Nr.21 "Noteikumi par valsts atbalstu lauksaimniecībai 2006.gadā un tā piešķiršanas kārtību", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.
(30.03.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2006.)

13. Līdz jaunu Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2008.gada 31.decembrim piemērojami Ministru kabineta 2007.gada 12.jūnija noteikumi Nr.379 "Bioloģiskās lauksaimniecības uzraudzības un kontroles kārtība", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.
(18.10.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 08.11.2007.)

14. Ministru kabinets:

1) līdz 2008.gada 1.janvārim izdod šā likuma 11.panta 3.punktā paredzētos noteikumus;

2) līdz 2008.gada 31.decembrim izdod šā likuma 11.panta 2.punktā paredzētos noteikumus.
(18.10.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 08.11.2007.)

15. (Izslēgts ar 30.04.2009. likumu, kas stājas spēkā 03.06.2009.)

16. Ministru kabinets līdz 2008.gada 1.septembrim izdod šā likuma 12.¹ panta otrajā daļā paredzētos noteikumus.
(13.03.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.03.2008.)

17. Līdz jaunu Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2010.gada 1.jūlijam piemērojami Ministru kabineta 2008.gada 15.aprīļa noteikumi Nr.276 "Dzīvnieku, savvaļas augu un no tiem iegūto produktu aprites kārtība, kas nav regulēta Eiropas Savienības tieši piemērojamos aktos par bioloģisko lauksaimniecību", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.
(30.04.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 03.06.2009.)

18. Līdz jaunu Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2010.gada 1.jūlijam piemērojami Ministru kabineta 2008.gada 2.jūnija noteikumi Nr.401 "Lauksaimniecības produktu integrētas audzēšanas, uzglabāšanas un marķēšanas prasības, kā arī kontroles kārtība", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.
(30.04.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 03.06.2009.)

19. Grozījumi šā likuma 10.panta pirmajā daļā par lauksaimniecībā izmantojamās zemes lietošanas kategorijas maiņas kārtību un šā likuma 1.panta 6.punkta un 10.panta 1.¹ daļas izslēgšanu stājas spēkā 2009.gada 1.jūlijā.
(30.04.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 03.06.2009.)

20. Līdz 2009.gada 1.jūlijam Lauku atbalsta dienestam iesniegtie iesniegumi par lauksaimniecībā izmantojamās zemes transformācijas atļaujas saņemšanu vai transformācijas atļaujas termiņa pagarināšanu izskatāmi saskaņā ar tiem normatīvajiem aktiem, kuri bija spēkā to iesniegšanas dienā. Persona, kura saņēmusi lauksaimniecībā izmantojamās zemes transformācijas atļauju, ievērojot Nekustamā īpašuma valsts kadastra likumā un citos normatīvajos aktos noteikto kārtību, veic attiecīgās darbības zemes lietošanas kategorijas maiņai.
(30.04.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 03.06.2009.)

21. Šā likuma 11.panta trešās daļas 4., 5. un 6.punkts stājas spēkā 2009.gada 1.decembrī.
(30.04.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 03.06.2009.)

22. Ministru kabinets līdz 2010.gada 31.decembrim izdod šā likuma 9.panta trešajā daļā minētos noteikumus.
(12.06.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

23. Grozījumi šā likuma 5.panta 3.¹ daļā attiecībā uz daļas papildināšanu ar meža nozari stājas spēkā 2013.gada 1.martā.
(14.06.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.06.2012.)

24. Ministru kabinets līdz 2012.gada 31.decembrim izdod šā likuma 5.panta 4.² daļā minētos noteikumus.
(14.06.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.06.2012.)

25. Ministru kabinets līdz 2012.gada 1.septembrim izdod šā likuma 13.panta desmitajā daļā minētos noteikumus.
(14.06.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.06.2012.)

26. Šā likuma 5. panta piecpadsmitā un sešpadsmitā daļa stājas spēkā 2023. gada 1. janvārī.
(05.05.2022. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 31.05.2022.)

27. Šā likuma 9. panta jaunā redakcija stājas spēkā 2023. gada 1. janvārī. Līdz šā likuma 9. panta jaunajā redakcijā minēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2022. gada 31. decembrim piemērojami šādi Ministru kabineta noteikumi, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu:

1) Ministru kabineta 2017. gada 10. oktobra noteikumi Nr. 621 "Noteikumi par augļu un dārzeņu ražotāju organizācijām";

2) Ministru kabineta 2014. gada 9. decembra noteikumi Nr. 753 "Zvejas un akvakultūras produktu ražotāju grupu atzīšanas kritēriji, kā arī ražotāju grupu darbības nosacījumi un tās kontroles kārtība";

3) Ministru kabineta 2013. gada 5. februāra noteikumi Nr. 80 "Piena un piena produktu ražotāju organizāciju atzīšanas un to darbības uzraudzības kārtība";

4) Ministru kabineta 2008. gada 4. novembra noteikumi Nr. 921 "Noteikumi par augļu un dārzeņu ražotāju grupu atzīšanu, to darbības nosacījumiem un kontroli, kā arī kārtību, kādā piešķir, administrē un uzrauga valsts un Eiropas Savienības atbalstu augļu un dārzeņu ražotāju grupām".

(05.05.2022. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 31.05.2022.)

28. Šā likuma 10. panta 1.² daļas 5. punkts stājas spēkā 2025. gada 1. janvārī.

(05.05.2022. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 31.05.2022.)

29. Šā likuma 10. panta otrās daļas jaunā redakcija stājas spēkā 2023. gada 1. janvārī. Līdz šā likuma 10. panta otrās daļas 1. punktā minēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2022. gada 31. decembrim piemērojami Ministru kabineta 2004. gada 5. oktobra noteikumi Nr. 833 "Kārtība, kādā iegūstama un apkopojama informācija par lauksaimniecībā izmantojamās zemes auglības līmeni un tā pārmaiņām", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(05.05.2022. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 31.05.2022.)

30. Šā likuma 12. panta otrās daļas un 13. panta piektās daļas jaunā redakcija stājas spēkā 2023. gada 1. janvārī. Līdz šā likuma 13. panta piektās daļas jaunajā redakcijā minēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2022. gada 31. decembrim piemērojami Ministru kabineta 2010. gada 12. janvāra noteikumi Nr. 30 "Kultūraugu ražības prognozēšanas, lauksaimniecības statistikas izlases apsekojumu veikšanas un bruto seguma aprēķināšanas kārtība", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(05.05.2022. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 31.05.2022.)

31. Lai ievērotu un nodrošinātu Latvijas sabiedrības drošību (publisko interešu aizsardzību), labklājību (sabiedrības kopējo materiālo labumu vairošanu) un citu personu tiesību (tostarp tiesību uz īpašumu) aizsardzību, ir aizliegta lauksaimniecības un lopbarības produktu ieviešana (importēšana) Latvijā no Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas, kā arī Krievijas Federācijas vai Baltkrievijas Republikas izcelsmes lauksaimniecības un lopbarības produktu ieviešana (importēšana) Latvijā no citām trešām valstīm.

(22.02.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 08.03.2024. Punkts zaudē spēku 01.07.2025. Sk. pārejas noteikumu 35. punktu)

32. Ministru kabinets izdod noteikumus, kuros atbilstoši Kombinētās nomenklatūras kodiem, kas noteikti Padomes 1987. gada 23. jūlija regulas (EEK) Nr. 2658/87 par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu I pielikumā un tās grozījumos, norāda lauksaimniecības un lopbarības produktus, uz kuriem attiecas šā likuma pārejas noteikumu 31. punktā noteiktais aizliegums.

(22.02.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 08.03.2024. Punkts zaudē spēku 01.07.2025. Sk. pārejas noteikumu 35. punktu)

33. Ar ieviešanu (importēšanu) Latvijā šā likuma pārejas noteikumu 31. punkta izpratnē saprot lauksaimniecības un lopbarības produktu izlaišanu šādās muitas jomu regulējošos normatīvajos aktos noteiktās muitas procedūrās:

1) laišana brīvā apgrozībā, izņemot laišanu brīvā apgrozībā nolūkā piegādāt produktus saņēmējam citā dalībvalstī ar atbrīvojumu no pievienotās vērtības nodokļa;

2) ieviešana pārstrādei, izņemot ieviešanu pārstrādei ar mērķi produktus iznīcināt;

3) ieviešana galapatēriņam.

(22.02.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 08.03.2024. Punkts zaudē spēku 01.07.2025. Sk. pārejas noteikumu 35. punktu)

34. Ministru kabinets līdz 2025. gada 1. martam izvērtē šo pārejas noteikumu 31. punktā noteiktā lauksaimniecības un lopbarības produktu ieviešanas (importēšanas) aizlieguma ietekmi uz tautsaimniecību un atbilstību sabiedrības interesēm un iesniedz Saeimai ziņojumu par izvērtējumu, kā arī, ja nepieciešams, iesniedz Saeimai grozījumus attiecīgos normatīvajos aktos.

(22.02.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 08.03.2024. Punkts zaudē spēku 01.07.2025. Sk. pārejas noteikumu 35. punktu)

35. Šā likuma pārejas noteikumu 31., 32., 33. un 34. punkts zaudē spēku 2025. gada 1. jūlijā.

(22.02.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 08.03.2024. Minētie grozījumi iekļauti likuma redakcijā uz 01.07.2025.)

Likums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā izsludināšanas.

Likums Saeimā pieņemts 2004.gada 7.aprīlī.

Valsts prezidente V.Vīķe-Freiberga

Rīgā 2004.gada 23.aprīlī